

Cadrele didactice ilfovene au fost scoase din zona de confort și puse să gândească lateral

● Dacă ești profesor reflexiv, atunci ai întrebări: "Și dacă se poate și altfel?", "De ce facem ceea ce facem în educație?"

Prof. Nicoleta Stănică, inspecșor școlar județean pentru învățământul primar, formator în educație și coordonator al atelierului "Afară din cutie. Gândirea laterală - premisă în dezvoltarea intelectuală a elevilor"

"Gândirea laterală - premisă în dezvoltarea intelectuală a elevilor" a fost tema generală sub care s-a desfășurat, săptămâna trecută, la Chitila, un cerc pedagogic al cărui gazdă a fost Școala Gim. "Prof. Ion Vișoiu", din localitate, cu o participare numeroasă a cadrelor didactice ilfovene de la școlile de stat din Chitila, Voluntari, Tunari, Grădiștea și școlile particulare din zona Pipera - Voluntari, cărora li s-au alăturat studenți de la "Conversie profesională" - Facultatea de Științe ale Educației.

Carmen ISTRATE

Programul a fost structurat pe două ateliere: "Profesorul reflexiv", susținut de Anca Nedelcu, prof. univ. dr. la Facultatea de Psihologie și Științele Educației, Universitatea din București, și "Afară din cutie. Gândirea laterală - premisă în dezvoltarea intelectuală a elevilor", susținut de inspecșorul școlar pentru învățământ primar al jud. Ilfov, prof. Nicoleta Stănică. Finalul întâlnirii, a aparținut bunelor practici, cei prezenți aducând cu ei numeroase proiecte din sfera "gândirii creative" a elevilor.

Prezentarea prof. Anca Nedelcu a pornit de la definirea termenilor REFLECȚIE, reflecții, s. f. - meditare, cugețare, gândire, reflexie și REFLEXIVITATE s. f. (Rar) - faptul de a fi reflexiv; predispoziție spre meditație. Aceasta a explicat apoi că reflecția este un act spontan, imediat asupra unei acțiuni petrecute deja, un instrument de analiză post eveniment, în timp ce refle-

xivitatea este o stare de înțelegere și cunoaștere mai profundă derulată înaintea, în timpul și după eveniment, care adaugă reflecției o înțelegere consistentă, critică. Și, fiind vorba de cadre didactice, tema a fost extinsă cu "predarea reflexivă" - proces sistematic, personal, o practică deliberată. S-au adresat întrebări fundamentale, legate de propria evoluție și propriile practici educaționale, pornind de la "cum să fac?", respectiv "de ce fac astfel?" / "se poate și altfel?" și "ce anume din ce fac are rost educațional (pentru cadrul didactic și pentru elevi)?" și s-a constatat că o zonă de dis-

confort poate reprezenta o zonă de învățare maximă, evident fără schimbări de dragul schimbării. Cu păstrarea anumitor lucruri în niște cadre bine stabilite, dar care să te facă să te simți altfel. Într-un cuvânt - echilibru! Prezentarea prof. Anca Nedelcu a continuat cu discutarea tipurilor de reflecție - descriptivă, comparativă, critică, a elementelor care ajută în cazul "profesorului reflexiv" - autoanaliza, un jurnal de reflecție - cel mai simplu mod de a începe reflecția, personal; înregistrarea lecțiilor; existența unui portofoliu și, evident, evaluarea externă din partea elevilor, colegilor profesori și a ideii de bază că toate acestea se pot realiza "gândind, vorbind, citind, scriind, întrebând..."

Material didactic

"Puterea poveștilor în educație" a fost argumentată, în continuare, cu exemple din cartea "Genialii" de către însăși autoarea acesteia, prof. Anca Nedelcu. "Cu toții am auzit despre George Enescu, Constan-

tin Brâncuși, Grigore Antipa, Iulia Hașdeu, Traian Vuia. Însă, câți știm cum erau ei în copilărie, ce făceau în anul 1886, de exemplu? Ei bine, putem afla din această carte! Cele cinci povești paralele, derulate pe parcursul aceluiași an, cele cinci copilării cu stea în frunte, pline de candoare, pasiune, muncă, ambiție, visare sunt fascinante!", se arată în prezentarea cărții, care poate fi utilizabilă în contexte multiple educaționale - discuții despre ce ne asemănă și ce ne deosebește, despre echitate și egalitate în educație; utilizabilă în cadrul multor discipline, precum istorie, geografie, literatură, educație civică, științe... O carte care de la care se poate porni în, spre exemplu, scrierea propriei "felii de copilărie!" pe baza comparațiilor dintre copilăria copiilor din cartea cu cea a bunicilor, a părinților sau cu a colegilor.

"Afară din cutie"

"Afară din cutie. Gândirea laterală - premisă în dezvoltarea intelectuală a

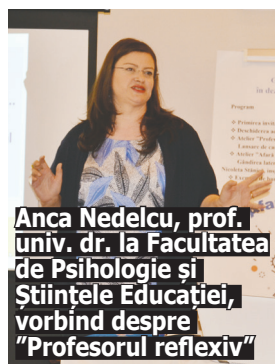
elevilor" - cel de-al doilea atelier, susținut de prof. Nicoleta Stănică, a fost structurat pe muncă în echipă în realizarea anumitor teme. Cadrele didactice au făcut exerciții de cunoaștere, s-au analizat pornind de la diferiți mesaje de mulțumire trimise și primite, de la anumite imagini proiectate în sală și au vorbit despre "gândirea verticală" ca mod tradițional de a gândi, ca o suită de pași secvențiali, un proces finit, în care informația este folosită așa cum este pentru a înainta către soluție, care permite cel puțin o soluție minimă, în care produsul este important, dar și despre "gândirea laterală", aceea care creează modele conceptuale noi (creativitate), generează idei noi, sparge bariere conceptuale, restructurează modele (intuiție), unde produsul este mai important decât produsul, unde informația este o provocare pentru a determina o restructurare a modelelor, aceea în care este posibil să nu existe răspunsuri și care se poate dezvolta prin exercițiu!

Atelierul a continuat

cu elemente de conceptualizare a contrariilor, iar cei prezenți au discutat pornind de la următoarea situație dată: "Ești un profesor bun, apreciat de părinți și colegi, într-o școală în care te simți bine. Ai muncit mult aici, ți-ai făcut prieteni printre colegi. Ai primit vestea că vei fi mutat într-o altă școală despre care nu știi nimic. Enumeră 5 motive pentru care asta înseamnă vești bune!". Apoi, cu jocul "Story cubes" învățătorii au "generat alternative" din punctul de vedere al profesorului și din punctul de vedere al elevului - adică au conceput scurte texte, evident, în tematica cercului, realizate pe baza imaginilor-zaruri!

Finalul atelierului a reprezentat pentru fiecare echipă de lucru primirea unei cutii și a materialelor necesare - sfoară, foarfeci, agrafe de birou, hârtie colorată, lipici, bețe sau markere - pentru "utilizare alternativă": conceperea unei noi utilități pentru acea cutie. Creativitatea a fost la cote maxime și au fost aduse în fața colegilor lucrări precum o corabie de piraiți, o expoziție de tablouri, "pupăza din cireș", grădina japoneză, aranjamentul florar cu păsărele, un carusel și chiar și Cătălin și Cătălina din "Luceafărul" lui Eminescu.

În încheierea cercului pedagogic au fost prezentate lucrări ale elevilor ilfoveni, bune practici pentru ceea ce înseamnă "gândire laterală".

Anca Nedelcu, prof. univ. dr. la Facultatea de Psihologie și Științele Educației, vorbind despre "Profesorul reflexiv"

Bune practici ale elevilor creativi

Ideile creative dau noi forme cutiilor de pantofi